

▶ Testausselosteiden vaatimukset

PANK Menetelmäpäivä 2016-01-28

Katriina Tallbacka Inspecta Sertifointi Oy

Inspecta

▶ Aluksi

- Laboratorion tuote on testaus. Prosessi alkaa asiakkaan tilauksesta ja päättyy asiakkaalle raportoituun tulokseen à **TESTAUSSELOSTE**
- Testausseleoste on kooste testauksen lähtötiedoista ja testin tuloksista
- Testausseleoste on erittäin tärkeä dokumentti, se on virallinen jälki tehdystä testistä, joka elää omaa elämää
- Asiakkaat tekevät laboratorion tulosten perusteella johtopäätöksiä à tulosten luotettavuus, oikeellisuus ja selkeä esittäminen ovat tärkeitä

▶ Vaatimuksia testausselosteen sisällölle

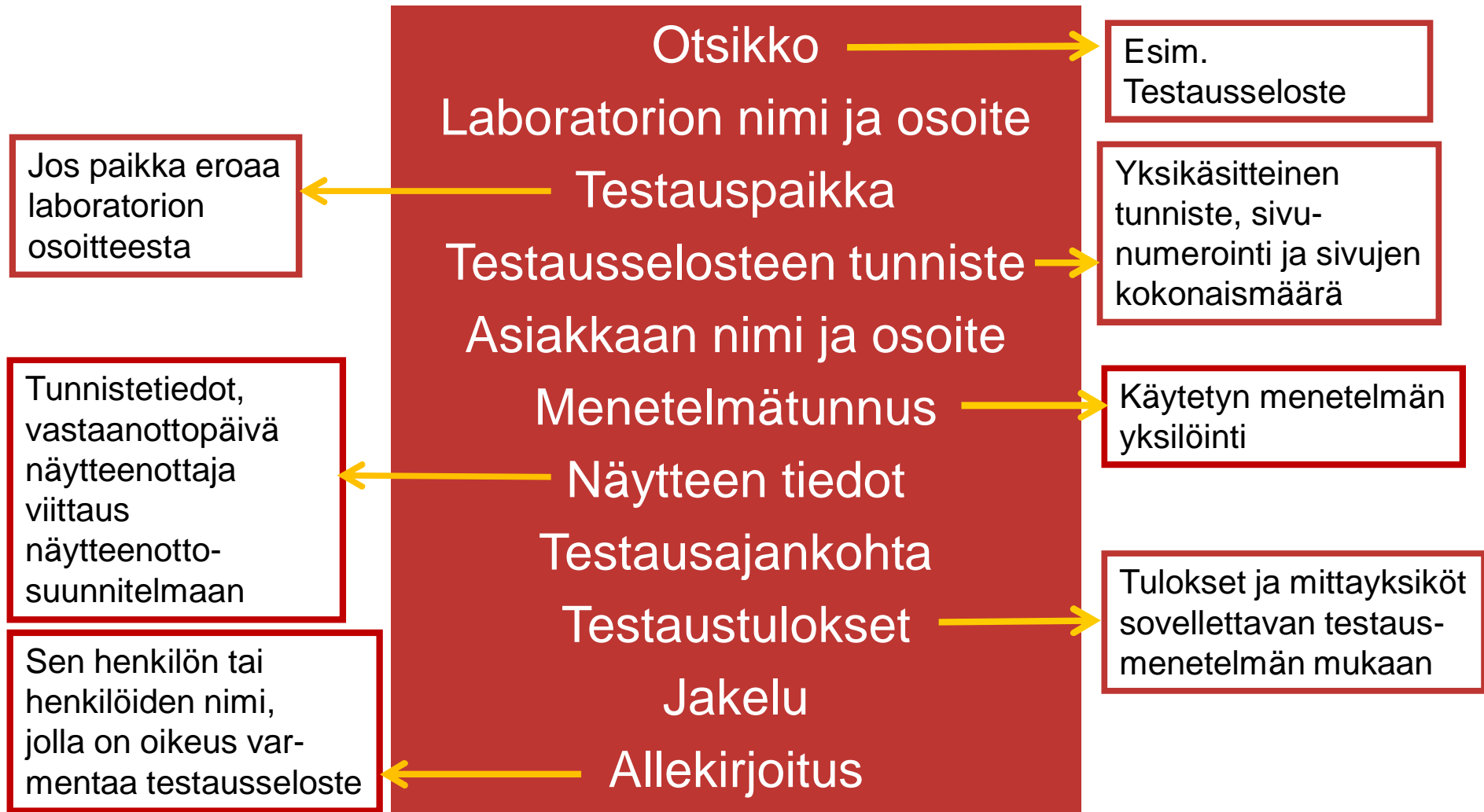
- **EN 17025 Testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyys. Yleiset vaatimukset**, kohta 5.10 Tulosten raportointi (Akkreditoitunut laboratoriot)
- **TR 10:2010 PANK-hyväksyntä**, kohta 3.9 Tulosten raportointi (PANK-hyväksytyt laboratoriot)
- **Testausmenetelmät** (EN Standardit, PANK-menetelmät)
- **Asiakkaan kanssa erikseen sovitut asiat** (esim. jakelu, lausunnot, tulkinnat)

► Tulosten raportointi yleistä

(EN 17025 kohta 5.10.1 Yleistä)

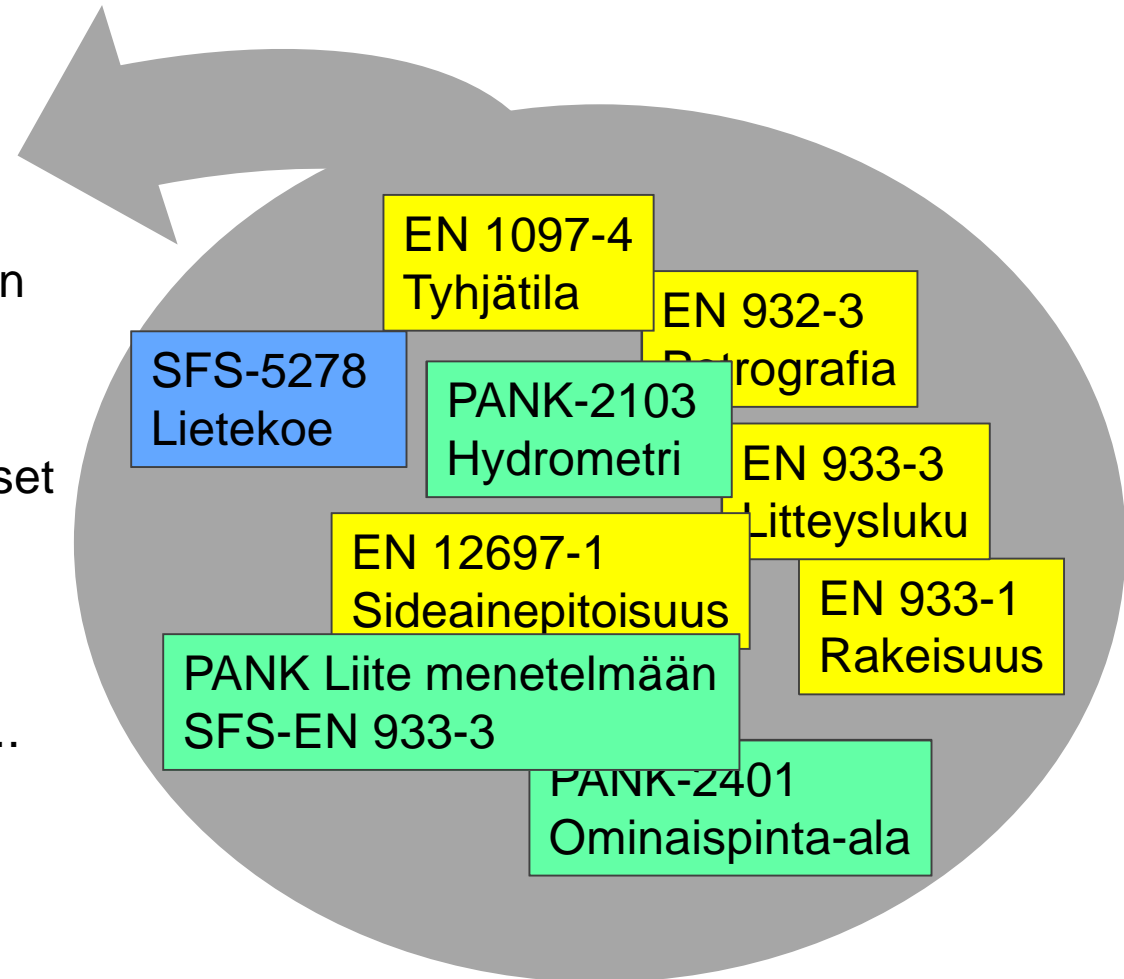
- Laboratorion kaikkien testien tulokset tulee raportoida tarkasti, selkeästi, yksiselitteisesti ja objektiivisesti sekä asianomaisissa testausmenetelmissä määriteltyjen erityisohjeiden edellyttämällä tavalla
- Tulokset tulee raportoida yleensä testausselesteessa. Niiden tulee sisältää kaikki asiakkaan edellyttämät tiedot, testaustulosten tulkinnan kannalta tarpeelliset tiedot ja kaikki käytetystä menetelmästä tarvittavat tiedot
- Sisäiselle asiakkaalle tai asiakkaalle, jonka kanssa on kirjallisesti sovittu, testaustulokset voidaan raportoida yksinkertaistetussa muodossa. Kuitenkin ne tiedot, joita ei ole raportoitu asiakkaalle, tulee olla helposti saatavissa testin tehneestä laboratorionista.

▶ Testausselosteen sisältö, pakolliset tiedot (EN 17025 kohta 5.10.2)

▶ Testaustuloksen ilmoittaminen

- Testausmenetelmissä (esim. standardit, PANK-menetelmät) on annettu tarkemmat ohjeet tulosten ilmoittamisesta
- Näytteen yksilöinti
- Testin välivaiheiden tulokset
- Tuloksen esitysmuoto
 - %, Mg/m^3 , Kg/m^3 , Luokka, hyväksytty/hylätty, jne....
 - Tarkkuus
 - Tulosten esittäminen graafisesti

▶ Testausseloste, tarvittaessa esitettävä

(EN 17025 kohta 5.10.3.1)

- Mikäli tulosten tulkinnan kannalta on tarpeellista, tulee testausselosteissa esittää em. tietojen lisäksi seuraavat asiat:
 - Poikkeamiset, lisäykset tai rajaukset testausmenetelmästä, sekä tiedot testauksen erityisololoista kuten ympäristöoloista
 - Maininta, täyttävätkö tulokset vaatimukset vai eivät, silloin kun se on tarkoituksenmukaista
 - Arvio mittausepävarmuudesta on tarpeen silloin, kun se on oleellista testaustulosten kelpoisuuden tai soveltamisen kannalta, kun asiakkaan ohjeet näin edellyttävät tai kun arvioidaan vaatimusten tai spesifikaatioiden täyttymistä.
 - Mielipiteet ja tulkinnat, silloin kun se on tarkoituksenmukaista ja tarpeellista
 - Mahdolliset erityismenetelmien, asiakkaiden tai asiakasryhmien vaatimat lisätiedot

▶ Testausseloste, kun näytteenotto mukana

(EN 17025 kohta 5.10.3.2)

- Jos näytteenotto kuuluu kokonaisuuteen, tulee testausselosteissa esittää myös seuraavat asiat, silloin kun se on tulosten tulkinnan kannalta tarpeellista:
 - Näytteenottopäivämäärä
 - Näytteenottopaikka mukaan lukien kaaviot, luonnokset tai valokuvat
 - Viittaus näytteenottosuunnitelmaan ja käytettyihin näytteenottomenettelyihin
 - Yksityiskohtainen kuvaus niistä näytteenoton ympäristöoloista, jotka voivat vaikuttaa tulkintaan
 - Maininta näytteenottomenettelyä tai menettelytapaa koskevasta standardista tai muusta spesifikaatiosta sekä mahdolliset niihin liittyvät poikkeamiset, lisäykset ja rajaukset

▶ **Mielipiteet ja tulkinnat** (EN 17025 kohta 5.10.5)

Kun testausselostuksessa on mielipiteitä ja tulkintoja, laboratorion tulee dokumentoida, millä perusteella mielipiteet ja tulkinnat on tehty. Ne tulee myös merkitä sellaisina testausselostukseen. Mielipiteet ja tulkinnat voivat olla seuraavia, mutta eivät rajoitu niihin.

- Mieli-pide siitä, että tulokset täyttävät vaatimukset tai eivät täytä niitä
- Sopimuksenmukainen vaatimusten täytyminen
- Suositus tulosten käyttämiseksi
- Ohjeita parannuksia varten

▶ Testausselosteen sisältö jatkuu..

Testausselosteessa on suositeltavaa esittää seuraavat maininnat:

- Testaustulos koskee vain tutkittua näytettä
- Testausselosteen saa kopioida vain kokonaan, ellei laboratorio ole antanut kirjallista lupaa osittaiseen kopiointiin

Maininta PANK-hyväksynnästä tai akkreditoinnista

Alihankkijoilta saadut testaustulokset tulee eritellä selkeästi

▶ Lopuksi

- Testausseloste on laboratorion ”käyntikortti”, luo yritys- ja luotettavuuskuvaa
- Testausselosteen graafiseen ilmeeseen tulee kiinnittää huomiota
- Yhtenäinen esitystapa eri menetelmille; yleiset tiedot, otsikot, fontti, jne.
- Selkeä, yksiselitteinen ja helppolukuinen
- Sähköisessä muodossa toimitettavien dokumenttien suojaaminen väärinkäytöltä
- Arkistointi ja jäljitettävyys

Vinkki! Hyvä aihe sisäiseen arviointiin ”Testausselosteiden sisällön vaatimustenmukaisuus ja testausselosteiden yhdenmukaisen esitysmuoto”

▶ TRUST & QUALITY www.inspecta.com